

Den store Myredød ved Louisehøj i Tisvilde Hegn i Foraaret 1920.

Af
J. P. Kryger.

Paa en Udflugt til Tisvilde Hegn ^{19/6} 1920 aflagde jeg selvanden et Besøg paa Louisehøj. Min Ledsagerske gjorde mig opmærksom paa, at Stien fra Hovedvejen til Tisvilde op til Bænken paa Louisehøj paa en kortere Strækning var fuld af døde Myrer. En nærmere Undersøgelse viste, at dette var rigtigt, og det var i høj Grad paafaldende at se den Stribe af døde Dyr, der laa i Græsset.

Lokaliteten saa saaledes ud, at der paa den sydeksponeerede Side af den sandede Kørevej forbi Louisehøj var en Græsabat, der havde en Bredde af 0,5 m. Den Del af Rabatten, der laa ud mod Kørevejen var ret afslidt, saa Sandet hele Vejen skinnede frem, medens den inderste Del af Rabatten var dækket af kort kraftigt Græs. Bag Rabatten laa et Stykke Jord med højt Græs, smaa Birke og Graner og enkelte gamle Stubbe af Naaletræer. I en enkelt af disse var der et Myrebo af *Formica rufa var. pratensis* og fra denne Stub var der en stærkt befærdet Myresti tværs over Rabatten. Vogne kunde kun vanskeligt komme fra Vejen op paa Rabatten, hvorimod spadserende og Cyklister færdedes paa den, saa at Plantevæksten paa den yderste Kant var stærkt slidt, saaledes som det allerede er omtalt. En Opmaaling viste, at det Stykke, der var opfyldt af døde Myrer var, 36 m langt, dog delt saaledes, at der først kom et Stykke paa 30 m, derpaa en kort Afbrydelse og saa atter 6 m, hvor Myrerne laa. Der

blev derefter maalt en Strækning paa 1,3 m i Længden og de paa denne Strækning liggende Myrer opsamledes. Under Opsamlingen viste det sig, at den langt overvejende Del af Dyrene tilhørte Arten *Formica rufa* var. *pratensis*. Men der var dog ogsaa enkelte Repræsentanter for *Formica fusca* L, *Camponotus herculeanus* L og *Myrmica rubra* L. Og desuden var der Levninger af diverse Insekter og andre Leddyr. Medens Myrerne alle var mere eller mindre hele, var de øvrige repræsenterede Arter kun til Stede som Brudstykker, f. Eks. Dækvinger, Ben, Hoveder o. s. v. Efter Indsamlingen sorteredes det indsamlede Materiale, og Arterne optaltes. Da Expl. af *Formica rufa* tildels var tørre og derfor let gik i Stykker taltes for denne Arts Vedkommende Bagkroppene, der viste sig at holde nogenlunde sammen. Resultatet af Optællingen var, at der paa den 1,3 m lange Strækning fandtes:

800 *Formica rufa* var. *pratensis*, alle Arbejdere, dog maaske en eneste Hun.

40 *Formica fusca*.

3 *Camponotus herculeanus*. (Stykker af Bagkrop).

4 *Myrmica rubra*.

5 smaa Caraber (Dækvinger).

1 *Stenus*.

8 forskellige Dækvinger af Smeldere.

3 Dækvinger af *Byrrhus*.

2 Skarnbasser (væsentligt Ben).

2 *Toxotus* (Dækvinger).

10 Snudebiller (Bagkroppe, Dækvinger).

4 forskellige tømte Pupper (Sommerfugl, Hveps).

12 til Dels ukendelige Rester (Fluer, Bladhveps m. m.).

1 Edderkop (Hoved).

4 Bænkebidere.

Da den udmaalte Strækning som sagt var 1,3 m, da hele Strækningen var 36 m, og da der tilsyneladende laa Myrer jævnt ens over hele Strækningen, maa der altsaa have ligget 20—25000 døde *Formica rufa* og 1100 døde *Formica fusca*.

Tilstedeværelsen af de forskellige andre Insekt- og Leddyslevninger er let forklarlig. Lokaliteten var solbeskinnet Græs og Ungskov, hvor der naturligvis i Foraartiden har været et livligt Tilløb af Foraarsdyr som Smeldere og Snudebiller. Dette har lokket insektædende Fugle til, og de tilstedeværende Dækvinger m. v. er da væsentlig Levninger af deres Maaltider, som de har ladet falde til Jorden under Spisningen. Ogsaa dør engang imellem en Bille en naturlig Død, selv om det er sjældent, at den Slags hænder. Den døde Billes Chitindele vil da i lange Tider kunne holde sig paa Jorden. Der er altsaa intet paafaldende i at der paa en Skovsti ligger en Del Insektlevninger. Men saa meget mere paafaldende maa Tilstedeværelsen af de døde Myrer forekomme. Hvad er det for en Katastrofe, der har ført til at en saa stor Mængde Individider har mistet Livet?

Myrerne var alle friske, det saa ikke ud til at noget Individ stammede fra forrige Aar. Døden maa altsaa være indtraadt i dette Foraar. Overkørsel kunde ikke være Grund til Ulykken; de døde Myrer var slet ikke fladtrykte, syntes overhovedet ikke at vise Tegn paa ydre Vold. Vel gik der, som nævnt, en Kørevej langs Rabatten, men intet tydede paa, at Vognhjul kom op paa Rabatten. Ganske vist blev det yderste Stykke af denne benyttet af Cyklister og Fodgængere, men de fleste døde Myrer laa inde i Græsset, og hvor mange Mennesker kommer der egentligt til Louisehøj udenfor den egentlige Ferietid i Juli og August? Om Søndagene nogle faa og ingen paa Ugens øvrige Dage. Der gik som sagt en Myresti tværs over Rabatten, men det saa ikke ud til at ret mange Myrer her fandt deres Død ved Overkørsel; i hvert Fald laa der ikke en eneste død. Og hvorledes skulde egentlig ogsaa en hurtig rullende Cykle blive Aarsag til mere end en enkelt Myres Død? At der skulde kunne blive ihjelkørt saa mange Individider paa en lidet befærdet Skovvej forekommer mig ganske utroligt.

Regn kan næppe have været Grunden til Dyrenes Død. Stedet med de døde Myrer var midt paa en sandet Skraaning. Henover hele Strækningen var Dyrene ligelig fordelt; havde Regnvand spillet en Rolle, vilde det strømmende Vand, vel nok have ført Flertallet af Dyrene ned i Lavningen, hvad der absolut ikke var Tilfældet. At Foraarets megen Fugtighed kunde spille en Rolle, lader sig vel høre, men hvorledes er da de døde Myrer havnede paa en saa kort Strækning? En nærmere Undersøgelse af Omegnen gav ingen Oplysninger. Noget større Myrebo kunde ikke ses i Nærheden, i hvert Fald intet, som hævede sig op over Græsset. Det eneste bemærkelsesværdige var, at en Del *Formica rufa* Arbejdere var i Færd med at slæbe af med de døde Myrer.

Et Eftersyn paa Stedet ^{3/7} 1920 viste, at de døde Myrer nu var forsvundne, kun enkelte Brudstykker laa tilbage; formodentlig har de levende Myrer rensset Lokaliten. Samme Dag bemærkedes, at der paa Tisvildevejen ikke ret langt fra det omtalte Sted ved Louisehøj laa en Stribe døde *Formica rufa*. Heller ikke disse Individier saa ud til at være døde paa Grund af ydre Vold, og ogsaa her var nogle Arbejdere i Færd med at bortslæbe de døde. Paa dette Sted drejede det sig dog kun om nogle faa hundrede døde.

I den mig tilgængelige Litteratur finder jeg intet, der kan give mig Oplysning om Sagen. Adlerz nævner saaledes intet Tilfælde i sine Myrmekologiske Studier II. Stockholm 1886. De af mig her givne Meddelelser er jo ogsaa bare et Referat af, hvad jeg har set, og de forsøger ikke at give nogen Forklaring paa dette for mig ganske gaadefulde Fænomen.

Gentofte, ^{3/7} 1920.